# CONCLUSIE VAN DE ADVOCAAT-GENERAAL K. ROEMER VAN 6 MEI 1970 [1]

*Mijnheer de President,*
*mijne heren Rechters,*

Verzoeker in de heden te behandelen zaak trad, na jarenlang in de Italiaanse staalindustrie werkzaam te zijn geweest, op 1 februari 1960 in dienst van de Hoge Autoriteit van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal. Hij was daar aanvankelijk in de rang A 2 belast met de leiding van het Directoraat Markt in het kader van het Directoraat-generaal Staal. Nadat het hoofd van dit directoraat-generaal de dienst had verlaten werd verzoeker op 9 april 1964 bevorderd naar rang A 1 en werd hem de leiding van bedoeld directoraat-generaal opgedragen. — Toen in juli 1967 ingevolge het fusieverdrag van 8 april 1965 een gemeenschappelijke Commissie voor de drie Gemeenschappen werd gevormd, zag men zich allereerst geplaatst voor het vraagstuk van de nieuwe organisatie van het bestuursapparaat. Er werden aanvankelijk 24 directoraten-generaal ingesteld en de hoofden daarvan benoemd. Een bijzonder Directoraat-generaal voor Staal was niet langer voorzien; het werd omgezet in een directie als onderdeel van het Directoraat-generaal Industrie. Bij de verdeling van de bedoelde posten van directeur-generaal kwam verzoeker niet in aanmerking. Hij werd — met behoud van rang — aanvankelijk plaatsvervangend directeur-generaal bij het Directoraat-generaal Industrie en in het bijzonder belast met de behandeling van vraagstukken op het gebied van de staalindustrie. Op 22 december 1967 besloot de Commissie een nieuw directoraat-generaal in te stellen dat zich met de verspreiding van kennis als bedoeld in het Euratom-Verdrag moest bezighouden. Verzoeker vernam zulks in een brief van de voorzitter der Commissie van 6 januari 1968 waarin hem tevens werd medegedeeld dat het in de bedoeling lag hem de leiding van dit directoraat-generaal toe te vertrouwen. De officiële toekenning van deze functie volgde bij beschikking van 20 maart 1968, die met ingang van 28 maart 1968 van kracht werd. Dit werd verzoeker in een brief van 22 maart 1968 bericht. Bedoeld besluit was evenwel voor verzoeker niet bevredigend. Ongeveer terzelfder tijd, nauwkeuriger : op 27 maart 1968, solliciteerde hij namelijk naar de intussen opengevallen post van Directeur-generaal Industrie. Doch bij beschikking van 9 april 1968 werd een andere ambtenaar bij wege van promotie tot dat ambt benoemd. Dit was voor verzoeker aanleiding op 17 april 1968 een verzoek tot beëindiging van de dienst te doen als bedoeld in artikel 4 van de bekende Raadsverordening no. 259/68. Doch ook hiermede had hij geen succes : in een brief van de voorzitter van 13 juni 1968 werd hem medegedeeld dat de Commissie zijn diensten niet kon missen en het verzoek dus moest worden afgewezen. Daarvóór evenwel — namelijk in een brief van 17 mei 1968 — had verzoeker zich tot de voorzitter van de Commissie gewend en met een beroep op de bijzondere, aan de hem thans toevertrouwde post verbonden, eisen die met zijn bekwaamheid, ervaring en vooropleiding niet overeenkwamen, het verzoek krachtens artikel 4 van Verordening no. 259/68 herhaald. Eveneens vóór de uitdrukkelijke — verzoeker reeds eerder bekende — afwijzing van dit verzoek richtte hij op 4 juni 1968 een bezwaarschrift tot de Commissie waarin hij toepassing van artikel 50 van het Personeelsstatuut op zijn geval verlangde, dat wil zeggen ontheffing van het ambt om redenen van dienstbelang. Voorts heeft verzoeker

1 — Vertaald uit het Duits.

in een brief aan de voorzitter van 10 oktober 1968 waarin hij zijn bezwaren uiteenzette bij zijn verzoek om beëindiging van de dienst overeenkomstig artikel 50 van het Personeelsstatuut volhard. Hierop volgden verdere contacten met leden van de Commissie alsmede een door de vice-voorzitter van de Commissie, de heer Levi-Sandri, tot verzoeker gericht memorandum waarin erop werd gewezen dat hij de hem opgedragen functie zeer wel kon uitoefenen en dat toepassing van artikel 50 slechts enkele maanden na zijn aanstelling wel bijzonder moeilijk scheen. Vanaf maart 1969 verbleef verzoeker met ziekteverlof in Italië. Gelijk hij door een medisch attest van 21 april 1969 tracht aan te tonen zou deze ziekte het gevolg geweest zijn van de door hem gewraakte dienstverhoudingen. In maart 1969 wendde hij zich bovendien tot de voorzitter van het Europees parlement en lichtte hem omtrent zijn problemen in. In mei 1969 schijnt zich het conflict dan definitief toe te spitsen. Met name zou verzoekers behandelende geneesheer hebben verklaard dat de intussen vrijwel herstelde verzoeker opnieuw ziek zou kunnen worden indien zijn dienstbetrekking geen wijziging zou ondergaan. Daarom richtte hij op 26 mei 1969 een brief tot de Commissie waarin hij met herhaling van zijn bezwaren over de ontwikkeling van zijn loopbaan en met een beroep op het feit dat hij door de aanvaarding van hem vreemde functies ziek was geworden, verklaarde dat hij zich genoodzaakt zag zijn ontslag te vragen. Hiervoor zou zo spoedig mogelijk een dag moeten worden vastgesteld; bovendien zouden zijn financiële aanspraken gezien de onjuiste wijze waarop hij door de Commissie was behandeld, overeenkomstig artikel 42 van het oude EGKS-Personeelsstatuut vastgesteld moeten worden, dat wil dus zeggen volgens het voorschrift hetwelk de ontheffing van het ambt om redenen van dienstbelang regelt en dat krachtens artikel 99 van het Personeelsstatuut van de EGKS-ambtenaren van toepassing was gebleven.

Hierop volgde toen spoedig het besluit van de Commissie dat tot het onderhavige geding heeft geleid. De Commissie besloot namelijk op 4 juni 1969 het gevraagde ontslag overeenkomstig artikel 48 van het Personeelsstatuut met ingang van 10 juni 1969 te verlenen. Voor zijn financiële aanspraken werd evenwel niet toepassing van artikel 50 van het Personeelsstatuut juncto artikel 42 van het EGKS-Personeelsstatuut voorzien. Zij zouden zich veeleer naar artikel 12 van bijlage VIII tot het Personeelsstatuut richten, dat wil zeggen verzoeker zou, gelet op zijn diensttijd, slechts op de uitkering bij vertrek aanspraak kunnen maken. Deze beslissingen werden verzoeker bij brief van de vice-voorzitter Barre van 5 juni 1969 medegedeeld.

Daar hij met de getroffen regeling geen genoegen kon nemen wendde hij zich — na blijkbaar met ingang van 1 juli 1969 een werkkring in de Italiaanse staalindustrie te hebben aanvaard — op 4 augustus tot het Hof van Justitie. — In zijn verzoekschrift verklaart hij uitdrukkelijk dat hij zich niet tegen het ontslagbesluit als zodanig noch ook tegen de daartoe vastgestelde dag keert. Wel maakt hij bezwaar tegen toepassing van artikel 48 van het Personeelsstatuut, waarin het ontslag op verzoek is geregeld en tegen de vaststelling van zijn financiële aanspraken overeenkomstig artikel 12 van bijlage VIII tot het Personeelsstatuut. Hij is ervan overtuigd dat hij — al ware het slechts in de vorm van schadevergoeding — toepassing van artikel 42 van het oude EGKS-Personeelsstatuut mag verlangen. Daarmede zou de schade zijn gecompenseerd die gevormd wordt door het verschil tussen zijn vroegere en zijn tegenwoordige inkomen. In deze zin zijn de vorderingen tot nietigverklaring, tot het doen van een declaratoire uitspraak en tot schadevergoeding geformuleerd, waarbij dan nog komt de vordering de Commissie te veroordelen tot betaling van één lire als vergoeding voor geleden onstoffelijke schade.

Onderzoeken wij thans in hoeverre deze

vorderingen, welke de Commissie alle ongegrond acht, kunnen slagen.

*Beoordeling rechtens*

I — De ontvankelijkheid

Excepties van niet-ontvankelijkheid werden niet voorgedragen. Ambtshalve bestaat op dit punt evenmin bedenking, noch wat betreft de inachtneming van de beroepstermijn — naar uit een vergelijking van de beslissende data blijkt — noch terzake van het feit dat de op 4 juni 1969 gegeven beslissing slechts ten dele wordt bestreden. — Wij kunnen derhalve zonder meer tot de behandeling ten principale overgaan.

II — Ten principale

Gelijk U bekend doet verzoeker zijn aanspraken in hoofdzaak steunen op de bewering dat hij niet krachtens artikel 48 van het Personeelsstatuut de dienst *vrijwillig* heeft verlaten, doch dat hij door de nieuwe arbeidsvoorwaarden, die zelfs tot zijn ziekte hebben geleid, tot die stap werd *gedwongen.* Derhalve zou gesproken kunnen worden van een beëindiging der dienstbetrekking op deugdelijke grond, gelijk die met name in het Italiaanse recht uitdrukkelijk is voorzien. Verzoeker verwijst daartoe naar artikel 2119 van het Italiaans Burgerlijk Wetboek („recesso per giusta causa") hetwelk krachtens artikel 2129 ook voor „prestatori di lavoro dipendenti da enti pubblici" geldt, alsmede naar de wet no. 604 van 15 juli 1966 krachtens welks artikel 1 ook arbeidsovereenkomsten met publiekrechtelijke organen (enti pubblici) door de werknemers op gerechtvaardigde gronden (giusta causa) mogen worden beëindigd. In het communautaire recht zou in zodanig geval op zijn minst het beginsel moeten worden aanvaard dat de dienstbetrekking naar de gunstigste regeling moet worden geliquideerd, dat wil zeggen er zou aan een niet-formalistische toepassing bij analogie van artikel 50 van het Personeelsstatuut respectievelijk — voor EGKS-ambtenaren — van artikel 42 van het vroegere EGKS-Personeelsstatuut moeten worden gedacht. Bovendien zou nog rekening gehouden moeten worden met een miskenning van de in de artikelen 5 en 7 van het Personeelsstatuut neergelegde beginselen, krachtens welke rang en functie met elkander in overeenstemming moeten zijn : verzoeker werd immers na de opheffing van het vroeger door hem geleide Directoraat-generaal Staal in feite min of meer gedegradeerd. Ook zou het ontslagbesluit als niet voldoende met redenen omkleed moeten worden aangemerkt. Verzoeker zou minstens aanspraak kunnen maken op vergoeding van de hem toegebrachte materiële en onstoffelijke schade, een aanspraak waaraan, met zijn goedvinden, door de toepassing van artikel 42 van het vroegere EGKS-Personeelsstatuut zou kunnen worden voldaan.
Wanneer de Commissie op deze argumentatie allereerst antwoordt dat het Gemeenschapsrecht blijkens het thans geldende Personeelsstatuut slechts de beëindiging van de dienst op verzoek van artikel 48 kent, dat wil zeggen ingevolge een uitdrukkelijke wilsverklaring van de betrokken ambtenaar waarop — indien aan de desbetreffende voorwaarden is voldaan — slechts een afwikkeling overeenkomstig artikel 12 van bijlage VIII tot het Personeelsstatuut kan volgen, dan moet dit juist worden geacht. Niet minder juist schijnt echter de bewering van verzoeker dat hij, hoewel in zijn verzoek het woord „dimissione" voorkomt en daarin deels ook aan de tekst van artikel 48 ontleende formuleringen werden gebezigd, in werkelijkheid niet een eenvoudig verzoek om ontslag heeft ingediend. In zijn brief aan de voorzitter van de Commissie van 26 mei 1969 wees hij inderdaad op de wijze waarop zijn dienstbetrekking zich ontwikkelde, waardoor zelfs zijn gezondheidstoestand geleden had en, daarop voortbouwend, sprak hij van een *fout* van de Commissie alsmede van de *noodzaak* (necessità) de dienstbetrekking

te beëindigen, hetgeen — gelijk eveneens in bedoelde brief werd verklaard — toepassing van artikel 50 van het Personeelsstatuut respectievelijk artikel 42 van het vroegere EGKS-Personeelsstatuut zou rechtvaardigen. Wij kunnen dan ook — afgezien nog van de tekst van artikel 48 van het Personeelsstatuut — de vraag niet ontgaan hoe dit alles naar ambtenarenrecht moet worden beoordeeld.

a) Eén punt staat daarbij uiteraard reeds dadelijk vast : een beroep op het Italiaanse recht alléén brengt ons niet verder. — Bij deze vaststelling wordt niet zozeer gedacht aan het feit, dat de eerder geciteerde bepalingen van de code civile blijkbaar slechts voor *contractuele* verhoudingen gelden en dat ook de wet no. 604 (aangenomen dat zij op eenzijdig tot stand gekomen publiekrechtelijke betrekkingen van toepassing is) in ieder geval dan geen oplossing biedt wanneer — gelijk voor ambtenaren geldt — van een stabiliteit (stabilità) der rechtsbetrekkingen moet worden uitgegaan. Deze vragen kunnen onbeantwoord blijven daar aan andere overwegingen groter gewicht toekomt. — Zo is het stellig onjuist rechtstreekse toepassing van het Italiaanse recht te verlangen daartoe stellende dat het Gemeenschapsrecht — hetwelk van een andere opzet is — nimmer tot schending of verkorting van verkregen nationale rechten mag leiden. Wie bij de Gemeenschappen in dienst treedt onderwerpt zich aan het Gemeenschapsrecht als het in beginsel uitsluitend geldende geheel van normen. Hiervan moet reeds worden uitgegaan op de enkele grond dat, indien werd erkend dat iedere ambtenaar van de Gemeenschappen als het ware zijn nationale recht meebrengt, de *uniformiteit* van het Europese ambtenarenrecht niet meer gewaarborgd zou zijn, nog afgezien van het feit dat het nationale recht zelf zijn toepassingsgebied principieel tot nationale verhoudingen beperkt. — Het nationale recht kan *rechtstreeks* als rechtsbron hoogstens in zoverre in aanmerking komen als het Gemeenschapsrecht somtijds lacunes vertoont in welk geval het met behulp van de aan de rechtsstelsels der Lid-Staten gemeenschappelijke beginselen moet worden aangevuld. De communautaire rechtspraktijk levert ons daarvan een groot aantal vvorbeelden. Daar echter in het ambtenarenrecht der andere Lid-Staten een beginsel gelijk verzoeker in het positieve Italiaanse recht meent te kunnen vaststellen, kennelijk niet bestaat, kunnen wij het als bestanddeel van het communautaire ambtenarenrecht onmogelijk aanvaarden. Derhalve kan verzoeker zijn vordering niet doen slagen met een beroep op een beëindiging van de dienst uit hoofde van een geoorloofde oorzaak of van een dienstfout der Commissie.

b) Wat de — eventueel analoge — toepassing van artikel 50 van het Personeelsstatuut betreft welke verzoeker laatstelijk in zijn verzoek om ontslag heeft verlangd, is het bij de beoordeling wellicht beslissend dat het hier om een zogenaamde „kan-bepaling" gaat die „om redenen van dienstbelang" wordt toegepast. Deze toepassing kan dus niet worden geëist; veeleer staat hier het aspect van de discretionaire beoordeling op de voorgrond. Derhalve kan het achterwege blijven van die toepassing dan ook slechts met de grief détournement de pouvoir worden bestreden. Doch daartoe zijn de in het onderhavige geval aangevoerde indicaties niet voldoende (bij de behandeling der vordering tot schadevergoeding zullen wij op dit punt nader terugkomen). Omgekeerd zou het eerder — gelijk de Commissie terecht betoogt — als een misbruik van bevoegdheid kunnen worden aangemerkt indien zij kort na het vervallen van bevoegdheden gelijk die in de Verordening no. 259/68 waren neergelegd en waarvan de uitoefening ten gunste van verzoeker herhaaldelijk werd geweigerd — en bovendien korte tijd nadat verzoeker nieuwe en belangrijke functies werden toevertrouwd — van artikel 50 gebruik gemaakt zou hebben. — Het is derhalve duidelijk dat ook het beroep

op de mogelijkheid van rechtstreekse of analoge toepassing van artikel 50 verzoeker niet kan baten.

c) Wat de betekenis van de in de artikelen 5 en 7 van het Personeelsstatuut neergelegde beginselen betreft — de noodzakelijke overeenstemming dus tussen rang en ambt — moet worden gezegd dat het hier stellig een essentiële overweging betreft waarop in de jurisprudentie herhaaldelijk werd gewezen en waaruit (bij voorbeeld in de zaak 15/65, Jurisprudentie, Deel XI, blz. 1350) voor eisende ambtenaren consequenties in positieve zin werden getrokken. Dat bedoeld beginsel evenwel in het onderhavige geval miskend zou zijn en dat daaruit gevolgen ten behoeve van verzoeker vielen af te leiden, bij voorbeeld in de vorm van schadevergoeding, vermogen wij niet in te zien.
In dit verband behoeft stellig niet nader te worden ingegaan op de grief dat verzoeker in *juli 1967* door zijn benoeming tot plaatsvervangend directeur-generaal belast met bijzondere opdrachten op het gebied van de staal in feite werd gedegradeerd (onder andere daar hij toen slechts over een beperkte staf kon beschikken), want dit besluit verloor zijn betekenis door het toewijzen van andere functies in maart 1968 terwijl daartegen bovendien niet tijdig gerechtelijk werd opgekomen. — Op dit punt komt het uitsluitend aan op de beantwoording van de vraag of de aan verzoeker toevertrouwde taken als Directeur-generaal Verspreiding van kennis met de rang A 1 in overeenstemming waren. Wanneer verzoeker hier betoogt dat genoemd directoraat-generaal van geringere betekenis is dan de andere directoraten-generaal daar het slechts een uitvoerende taak had en nauwe samenwerking met de Commissie zelfs bij de ontwikkeling van het gemeenschappelijk beleid niet was voorzien, dan dient hij naar het ons voorkomt te bedenken dat indien zodanige nuances al bestaan (zulks om de eenvoudige reden dat niet alle bestuursdiensten van de Commissie van gelijke structuur kunnen zijn), dit nog geen grond oplevert de directoraten-generaal naar een bepaalde *waardeschaal* te beoordelen. Beslissend is alleen of de Commissie in de uitoefening van haar bevoegdheid tot het organiseren harer diensten zich aan enig misbruik heeft schuldig gemaakt. Voor deze veronderstelling zien wij geen enkel aanknopingspunt.
Voorts achten wij het zonder meer duidelijk dat verzoeker niet bovendien nog van een degradatie mag spreken daar de hem toevertrouwde post niet met zijn bekwaamheden zou overeenstemmen (een vraag waarop wij later zullen terugkomen). Dit argument doet kennelijk reeds daarom niet ter zake daar het in het onderhavige verband, dat wil zeggen bij de toetsing naar de artikelen 5 en 7 van het Personeelsstatuut, alleen om de overeenstemming tussen ambt (functies) en rang kan gaan en daarentegen niet om persoonlijke kwaliteiten zoals geschiktheid, met betrekking waartoe overigens eveneens van een niet nader te controleren waarderingsvrijheid moet worden gesproken.
Aangenomen moet dus worden dat ook verzoekers beroep op de beginselen van de artikelen 5 en 7 van het Personeelsstatuut niet tot een positieve beoordeling van zijn beroep kan leiden.

d) Ten slotte geldt voor de ter ondersteuning van het beroep tot nietigverklaring voorgedragen grief van onvoldoende motivering — in die zin dat de aan verzoeker bij brief van 5 juni 1969 medegedeelde beschikking der Commissie van 4 juni niet voldoende met redenen zou zijn omkleed — dat zij het beroep evenmin kan doen slagen.
Voor zover bij bedoelde beschikking overeenkomstig verzoekers verlangen het dienstverband wordt beëindigd en zulks — gelijk eveneens verzocht — met ingang van een zo vroeg mogelijk tijdstip, kan zij niet als een nadelig besluit worden beschouwd zodat de motiveringsplicht hier niet geldt. — Voor zover echter de eis dat artikel 50 van het Personeelsstatuut respectievelijk artikel 42 van het oude EGSK-Perso-

neelsstatuut zou worden toegepast werd afgewezen, moet worden vastgesteld dat een motivering niet ontbreekt. De Commissie heeft namelijk op dit punt verklaard dat aan de voorwaarden van deze voorschriften niet was voldaan, hetgeen bij enkele lezing van de tekst en vergelijking met de in casu gegeven feiten zonder meer juist voorkomt. Daarmede werd naar ons oordeel aan de motiveringsplicht voldaan; verdere toelichting mocht in de procesbeweringen bij de gerechtelijke behandeling worden gegeven.

In dit verband kan nog terloops een andere grief van gebrekkige motivering worden afgedaan die met betrekking tot de brief van de voorzitter van 13 juni 1968 werd voorgedragen, dat wil zeggen de beschikking waarbij verzoekers vordering tot toepassing van artikel 4 van Verordening no. 259/68 werd afgewezen. Ook deze grief treft geen doel. Nog afgezien daarvan, dat de beslissing op verzoeken om een begunstigende bestuurshandeling waarop geen aanspraak bestaat, niet met redenen behoeft te worden omkleed (hetgeen reeds blijkt uit de mogelijkheid op zulke verzoeken in het geheel niet te antwoorden) kan er namelijk op worden gewezen dat in bedoeld schrijven werd aangevoerd dat men uit overwegingen van dienstbelang niet van verzoekers medewerking kon afzien en dat van hem nog een reële bijdrage aan het werk der Commissie viel te verwachten. — Bovendien is het strikt genomen niet geoorloofd thans nog op de regelmatigheid van bedoelde handeling die niet met inachtneming der voorgeschreven termijnen werd bestreden, in te gaan. Dit moet in ieder geval gelden voor de grief van gebrekkige *motivering* die in het kader van de nu alleen nog te behandelen vordering tot schadevergoeding in geen enkel opzicht gegrond voorkomt.

Samenvattend moet derhalve worden gezegd dat ook de grief van schending van wezenlijke vormvoorschriften de vordering niet kan doen slagen.

e) Wij zeiden reeds dat derhalve hoogstens nog te onderzoeken valt of verzoeker met behulp van aanspraken op schadevergoeding nog iets kan bereiken. Gelijk U bekend heeft hij op dit punt gesteld dat hij in werkelijkheid door de wijze waarop zijn arbeidsvoorwaarden in de periode juli 1967 tot juni 1969 werden geregeld, met name door de toewijzing van functies waartegen hij zich niet opgewassen achtte, tot ontslag werd *gedwongen* en dat bovendien, nog afgezien daarvan, op hem nog druk was uitgeoefend om ontslag te vragen. — Het is zonder meer duidelijk dat aanspraken op schadevergoeding aldus inderdaad gemotiveerd kunnen worden en wel daar het denkbaar is dat een verzoek om ontslag door een fout van het bestuur wordt uitgelokt, hetgeen dan de conclusie wettigt dat de betrokken ambtenaar zonder deze fout in dienst zou zijn gebleven. Wij moeten derhalve thans nader onderzoeken welke betekenis aan elk der door verzoeker in dit verband aangevoerde argumenten toekomt.

Enkele daarvan kunnen evenwel zonder meer als voor verzoekers vordering zonder betekenis terzijde worden gesteld. — Dit geldt allereerst voor de bewering dat de post van Directeur-generaal Industrie, waarnaar ook verzoeker had gesolliciteerd, zowel in juli 1967 als in april 1968 met misbruik van bevoegdheid, namelijk uitsluitend wegens de nationaliteit van de benoemde ambtenaar, zou zijn bezet. Deze grief moet nu buiten behandeling blijven daar verzoeker heeft nagelaten de desbetreffende benoeming tijdig te bestrijden. Hij kan derhalve — redelijkerwijs — hierover evenmin klagen in een geding tot vaststelling van overheidsaansprakelijkheid waarbij het bovendien — dit mag niet worden vergeten — ook om een gedeeltelijke schuld van verzoeker kan gaan die met name ook in het achterwege laten van rechtsmiddelen mag worden gezien.

Gelijke negatieve beoordeling geldt voor het argument dat verzoeker *niet* naar de hem opgedragen post heeft *gesolliciteerd* en de Commissie er derhalve ten onrechte van uitging dat hij in deze functie

belang stelde. — In dit verband moet allereerst op de brief van de vicevoorzitter Levi-Sandri van 3 februari 1969 worden gewezen, waarin het heet dat de litigieuze post verzoeker „met zijn volle instemming" werd toevertrouwd, alsmede op de brief van verzoeker aan de voorzitter van het Europese parlement van 15 maart 1969, waarin wordt gezegd dat verzoeker de functie van Directeur-generaal Verspreiding van kennis niet kon weigeren. Doch afgezien hiervan is met name beslissend dat een toestemming van verzoeker in het geheel niet nodig was, daar het bij de benoemingen in beginsel om eenzijdige bestuurshandelingen gaat die uitsluitend in het belang van de dienst worden verricht.

Veeleer dient de waarde der verdere argumenten te worden onderzocht en wel die met betrekking tot de toewijzing van en de handhaving in de functie Directeur-generaal Verspreiding van kennis, het laatste door verzoeker voor het verlaten van de dienst der Commissie uitgeoefende ambt. Hier moet tussen verschillende aspecten worden onderscheiden. — Bij de eerste grief behoeven wij niet lang stil te staan; hiermee wordt geklaagd over het feit dat verzoeker inzake de inhoud van zijn ambt in het onzekere werd gelaten daar een speciale opdracht en een omschrijving der werkzaamheden, gelijk die na zijn vertrek — in 1970 — bij de aankondiging van een vergelijkend onderzoek referentie COM/20/70 werden gegeven, ontbraken. Deze omstandigheid is evenwel zonder belang. Nog afgezien daarvan dat het Verdrag zelf een bijzonder hoofdstuk aan de verspreiding van kennis wijdt (hetwelk in zoverre als richtsnoer had kunnen dienen), mag wel van een hoge ambtenaar worden verlangd dat hij zelf zich het nodige licht verschaft hetzij door contact met zijn medewerkers, dan wel door zich uit eigen beweging ter zake tot de Commissie te wenden. Laat hij dit na, dan kan hij later er niet over klagen dat de aard der hem toevertrouwde functie niet nauwkeurig werd omschreven.

Hetzelfde lot treft verzoekers argument dat taalkundige bezwaren een zinvolle leiding van het Directoraat-generaal Verspreiding van kennis beletten, namelijk het feit dat in het interne verkeer het Engels, hetwelk hij niet beheerst, als belangrijkste taal gold. Op dit punt heeft verzoeker de brieven overgelegd die hij met een directeur van zijn vroegere directoraat-generaal heeft gewisseld. — Doch juist deze correspondentie spreekt naar onze mening tegen verzoeker. In het verzoek van bedoelde directeur van 7 mei 1968 om voor de redactie van vertrouwelijke en technische nota's de Engelse taal te mogen bezigen wordt namelijk ook gezegd dat het Frans hem geen moeilijkheden oplevert en hij zich in deze taal mondeling verstaanbaar kan maken. Bovendien is verzoekers reactie op dit verzoek veelzeggend. Immers in een brief van 30 mei 1968 verklaart hij geheel in het algemeen dat het niet in zijn bedoeling lag de werkmethoden van het directoraat-generaal in taalkundig opzicht te wijzigen; daarentegen heeft hij niet getracht — hetgeen gezien zijn huidige argumentatie toch voor de hand gelegen had — tot een beperking of wijziging van deze methoden te geraken. Derhalve kan verzoeker taalmoeilijkheden thans niet als een grond ter rechtvaardiging van zijn ontslag aanvoeren en zulks niet in de laatste plaats daar bovendien de mogelijkheid bestond (waarvan verzoeker naar het schijnt zelfs gebruik heeft gemaakt) de moeilijkheden door het aantrekken van een taalkundig assistent te overwinnen.

Van meer belang zou daarentegen verzoekers verklaring kunnen zijn dat de aan de hem toevertrouwde post verbonden technisch-administratieve eisen die bij de benoeming op de voorgrond staan, van zodanige aard waren dat hij daaraan gezien zijn economische vooropleiding en hoofdzakelijk industriële ervaring niet kon voldoen. Dit zou duidelijk worden wanneer men bedenkt dat tot zijn directoraat-generaal geen verantwoordelijk ambtenaar behoorde die speciaal technisch en juridisch wetenschappelijk

werk (bij voorbeeld op het gebied van het octrooirecht) kon volgen of op de door middel van elektronische apparatuur verkregen wetenschappelijke documentatie kon toezien. Geleidelijk zou zulks bij verzoeker tot een kwellende frustratie hebben geleid, een neurotisch frustratiesyndroom dat hem er ten slotte toe bracht zijn ontslag te vragen. — Wat deze beweringen betreft kan inderdaad niet worden ontkend (ook de Commissie doet dit niet) dat verzoeker die zich vroeger hoofdzakelijk met staalvragen bezig hield op moeilijkheden kon stuiten bij de uitoefening van een ambt waarvoor blijkens de reeds genoemde en later gedane aankondiging van een vergelijkend onderzoek de volgende eisen golden : kennis en beroepservaring op het gebied van de informatie en wetenschappelijke documentatie; kennis van de vraagstukken met betrekking tot het leiding geven aan wetenschappelijk onderzoek en inzake de internationale betrekkingen op dit gebied; kennis van de regels ter bescherming van de industriële eigendom en van de documentatie op het gebied van het octrooirecht.

Met de Commissie nemen wij evenwel aan dat het hier niet om onoverwinnelijke moeilijkheden gaat. In dit verband geldt niet alleen de overweging dat van een hoge en hooggekwalificeerde ambtenaar een bepaalde zakelijke versatiliteit en het vermogen verwacht mogen worden zich op een nieuw gebied relatief snel in te werken. Beslissend schijnt ons voor alles — en daarop werd met name in de brief van de vice-voorzitter Levi-Sandri van 3 februari 1969 gewezen — dat de verzoeker opgedragen taken „veeleer manager-hoedanigheden en persoonlijk gezag dan gedetailleerde technische kennis" vereisten. Wij achten dan ook de mening juist welke de voorzitter van de Commissie in een brief aan verzoeker van 13 juni 1968 formuleerde, namelijk dat verzoeker in het ambt van Directeur-generaal Verspreiding van kennis „een reële bijdrage tot de doeltreffende taakvervulling van de instelling [zou kunnen] leveren", een mening die ook de vice-voorzitter Levi-Sandri in zijn reeds genoemd schrijven van 3 februari 1969 blijkt te delen, waar hij zegt dat verzoeker, indien hij dat wil, zeer zeker tot uitvoering van de hem opgedragen taken in staat zou zijn. Derhalve blijft slechts de vraag of verzoeker wel de nodige pogingen heeft gedaan zich in dat ambt in te werken, dan wel zulks ten onrechte naliet daar hij zich van de aanvang af al te zeer op andere mogelijkheden oriënteerde. Deze laatste veronderstelling ligt inderdaad voor de hand gezien de reeds bij de uiteenzetting der feiten vermelde eisen welke verzoeker herhaaldelijk heeft gesteld. Aldus gezien schijnt het ook niet absoluut zeker dat de ziekte die zich in maart 1969 openbaarde in objectieve moeilijkheden bij de uitoefening van zijn ambt haar oorzaak vond. In ieder geval wordt deze stelling onzes inziens niet met de door verzoeker overgelegde attesten van zijn behandelende geneesheer bewezen. Daar ten slotte ook niet van indicaties is gebleken in die zin dat op verzoeker bovendien druk werd uitgeoefend om de dienst te verlaten, blijft er kennelijk geen grond over een dienstfout van de Commissie aan te nemen.

Ten slotte zou nog gezegd kunnen worden dat, ook al ware zodanige dienstfout gegeven, een verzoek om ontslag met het daarop volgende aanhangig maken van vorderingen tot schadevergoeding nog niet zonder meer gerechtvaardigd zijn; immers mocht — om iedere mogelijkheid van gedeelde schuld uit te sluiten — geëist worden dat eerst alle rechtsmiddelen, het instellen van beroep daaronder begrepen, tot wijziging der gewraakte situatie waren aangewend.

Wij komen derhalve tot de slotsom dat nu bij de toewijzing en de handhaving der aan verzoeker toevertrouwde taken niet van onregelmatigheid of een dienstfout gebleken is, schadevergoeding noch tot de door verzoeker in zijn memories berekende en telkens weer verschillende bedragen, noch ook ingevolge toepassing van artikel 42 van het

oude EGKS-Personeelsstatuut kan worden gevorderd.

f) Met deze bevindingen is op zichzelf al het nodige gezegd met betrekking tot de vergoeding van de onstoffelijke schade die verzoeker tot een beloop van 1 lire heeft gevorderd. — Hiertoe ontbreekt de voorwaarde van een onrechtmatig handelen daar — gelijk reeds werd aangetoond — van een feitelijke degradatie van verzoeker niet kan worden gesproken en omdat moet worden aangenomen dat hij zichzelf uit de verlegenheid had kunnen redden waarin hij zich — bij gebreke van de desbetreffende bekwaamheden — na toewijzing van zijn laatste ambt bij de Commissie beweert te hebben bevonden. Bovendien is er ook geen voldoende aanwijzing dat verzoeker in maart 1969 als gevolg van zijn positie in de dienst ziek zou zijn geworden.
Derhalve bestaat er tot toewijzing ener vergoeding onstoffelijke schade evenmin grond.

III — Samenvatting

Zonder dat op verzoekers bewijsaanbod behoeft te worden ingegaan concluderen wij dan ook als volgt :

Terecht heeft de Commissie met haar beschikking aan verzoekers ondubbelzinnige verklaring de dienst te willen verlaten gevolg gegeven. Daar niet gebleken is dat het verzoek tot ontslag het gevolg was van een dienstfout of van op verzoeker uitgeoefende dwang, staat tevens vast dat de Commissie terecht artikel 48 van het Personeelsstatuut en — wat de afwikkeling van zijn financiële aanspraken betreft — artikel 12 van bijlage VIII tot het Personeelsstatuut heeft toegepast. Het beroep dient derhalve als ongegrond te worden afgewezen met dien verstande voorts dat verzoeker zijn eigen proceskosten zal dragen.